

Catherine Samary

Putins nya vapen

Ur *International Viewpoint*, 7 december 2024

Den 21 november ”avslöjade” Rysslands president Vladimir Putin ett nytt vapen i form av överljuds-medeldistansroboten ”Oresjnik”. Var det en framgångsrik uppvisning eller tecken på att hans ”speciella militäroperation” hamnat i en återvändsgränd?

USA hade meddelats 30 minuter innan denna missil avfyrades, som inte hade någon kärnvapenstridsspets men är i stånd att vara försedd med en. Den gjorde liten skada när den träffade en gammal fabrik i Dnipro. För Putin handlade det om en mångfacetterad teatralisk uppvisning riktad till en rad olika mottagare: att skrämma Ukraina och den allmänna opinionen i de länder som stöder det genom att höja tonen ytterligare ett snäpp i kärnvapenhoten mot Väst, genom ett dekret om att alla länder som förser Ukraina med militärt bistånd ska betraktas som ”krigförande” och därmed kunna bli föremål för attacker med kärnvapen.

Samtidigt ville Putin ge ryska folket lugnande besked om landets försvarsförmåga. Den ryske ledaren prisade framgången med ”testet” – som skulle göra det möjligt med fortsatt produktion av missiler av denna typ. Bortsett från att det, enligt experterna, kommer att kosta 100-200 gånger mer än de missiler som redan avfyras dagligen mot Ukraina (och till stor del skjuts ned). Dessutom har Ukraina redan fått vänja sig vid ryska överljudsmissiler [även kallade hypersoniska robotar] som Putin betecknat som omöjliga att rå på. Det var fallet i maj 2023 då Kyiv utnyttjade ett amerikanskt anti-missil system av Patriot typ för att skjuta ner en Kh-47M2 Kinzjal-missil (avfyrad mot Ukraina från en rysk Mig-319, som enligt Putin, precis som han upprepade om sin ”Oresjnik”, heller inte gick att genskjuta.¹

Putin-regimens svårigheter

Men framför allt ackompanjerade Putin sin presentation av Operation Oresjnik med att tillkännage viktiga åtgärder för sina soldater: avskrivning av deras skulder – förutom den rad budgetsatsningar som gjorts för att skaffa fram nya frivilliga – och stödja deras familjer när de stupar vid fronten, vilket ju är regel.

Enligt uppgifter från USA:s säkerhetstjänster hade Ryssland i början av november utbildat nordkoreanska soldater för att sättas in vid fronten. Det skulle både innebära en vändpunkt i kriget och ett erkännande. Hittills har varken Kyiv eller Moskva behövt använda sig av utländska trupper – men att det sker är ett tecken på svårigheten att rekrytera soldater, något som också gäller Ukraina men av ett annat skäl. Putin har hittills vänt sig till de fattigaste i de mest avlägsna delarna av Ryska federationen och erbjudit betalning långt över vad som gäller inom industrin, vilket lett till brist på arbetskraft där också. Den ryska krigsekonomin går på alla cylindrar och betalar ut löner – men inte tillräckligt för att gå att ”leva på” eller producera det befolkningen behöver. Och inflationen kommer sannolikt att öka trycket.

Den ”militära operation” som Putin inledde februari 2022 var ju tänkt att på några dagar leda till att Zelenskyj-regeringen föll och att Ukraina inlemmades i ”den ryska världen”. I snart tre år har ukrainarna gjort motstånd (till Bidens och Natos förvåning) och krävt möjligheter att slå tillbaka angriparen.

¹ Från rysk sida, och uppbackade av en mängd Putin-kramare, försökte man blåsa upp Kinzjal-robotarna och ljög upp en historia om att man lyckades oskadliggöra ett Patriot-batteri vid Kyiv. I en bilaga som undertecknad skrev kort efteråt synas denna desinformationskampanj närmare.

Ukraina strider i självförsvar

Inför de förhandlingar som kan bli verklighet när Trump tagit över i Washington försöker båda parter stärka sina positioner. Enligt medier i USA har president Biden gett tillstånd, under amerikansk översyn, att genomföra attacker på ryskt territorium med missiler med en räckvidd på 300 kilometer och i stånd att nå Kursk-regionen, där nordkoreanska styrkor tros vara stationerade. Målet skulle vara att få de nordkoreanska styrkorna att avstå från att agera och slå mot de militära anläggningar som sedan månader används för upprepade attacker mot ukrainsk infrastruktur och befolkning – med tusentals döda och hundratusentals skadade som följd.

Kriget har omvandlat regimen i Ryssland i fascistisk riktning – dödat oppositionella eller fångslat dem och tvingat dem att gå i landsflykt. Det har också ökat ”anti-ryska stämningar” i de ryskspråkiga regionerna i Ukraina. Det har dock inte fått dem inom den internationella vänstern att vakna upp som ser Nato som enda tänkbar fiende – och som i en del fall ser Putin som ett progressivt alternativ till Väst.

Vad Trump-eran kommer att innebära är höljt i stort dunkel. Vår uppgift är att stödja det folkliga motståndet i Ukraina, väpnat eller icke väpnat, och som förhåller sig självständigt gentemot de styrande, samt också ryska motståndare till kriget och skapa internationalistiska alternativ.

Översättning: Björn Erik Rosin

Bilaga: Kinzjal-missilerna och luftvärnssystemet Patriot.

Av Martin Fahlgren

Följande är huvudsakligen ett utdrag ur en artikel som jag skrev i början av juni 2023 och handlar om den omskrivna nattliga ryska missilattack mot Kyiv som ägde rum 15-16 maj 1923. Artikeln syftade till att avslöja den ryska desinformation om ”supervapnet” Kinzjal som spreds i anknytning till attacken.

Angreppet var massivt – ett 30-tal olika slags missiler kom till användning, 5-6 av dem hyper-soniska² Kinzjal-missiler. Det är uppenbart att ryssarna ville överbelasta luftförsvaret för att komma åt det Patriot-batteri som fanns vid huvudstaden.

Ryssarna var snabba med att torgföra sin version enligt vilken man lyckats slå ut stora delar av Patriot-systemet – 5 ramper + radar. Se: [Russia hits US-made Patriot air defense system in Kyiv](#) (Tass) och [Russia claims it destroyed Ukrainian Patriot air defence system with hypersonic missile](#).

Ukraina sade tvärtom att alla missiler skjutits ned. Västkommentatorer litade mer på den ukrainska versionen: [US officials say damage to Patriot missile defense system was minimal following Russian attack near Kyiv](#) (CNN).

Preliminära synpunkter

Inga bilder på förstörda komponenter av Patriot-batteriet har uppvisats.

Till skillnad från i Ryssland får journalister i Ukraina, som det kryllar av i Kyiv, verka nästan utan restriktioner. Detta innebär att om den ryska versionen vore sann, då borde det finnas oberoende källor som kan stödja denna. Men inte en enda sådan har dykt upp under de 4 veckor som förflutit sedan attacken (och inte fram tills dags dato december 2024 heller).

² Hastigheter mellan 5-10 Mach.

Det finns heller ingen video som stödjer den ryska versionen. En visar *en* explosion nära marknivån, men det är inte möjligt att avgöra om det sker i ett område varifrån Patriot-robotar avfyras. Man ser inte heller några sekundära explosioner, så om man verkligen träffat en avfyringsramp så var den sannolikt tom.

Dessutom har Ryssland fortsatt att avfyr ett stort antal missiler mot Kyiv. En stor andel av dem har blivit nedskjutna, vilket tyder på att Patriot-systemet fortfarande fungerar.

Det finns således inga bevis, vittnesmål eller ens indicier som stödjer den ryska versionen. Och som jag kommer att hävda nedan, så håller inte heller de tekniska resonemangen från proryskt håll. Så låt oss ta en titt på det.

Amatörer vs experter

Västliga militäre experter har unisont förkastat de ryska anspråken. Någon som stött den ryska versionen känner jag inte till.

Stöd för den ryska versionen kom från Putin-kramare och konspirationsteoretiker. Här ska vi låta en expert och en prorysk bloggare komma till tals.

När det gäller experterna, så utgår jag från ett inslag från *TVP World* (polsk TV).³

Där intervjuas den f d artilleriofficeren *Thomas C. Theiner*, bosatt Kyiv. Den nära 20 minuter långa intervjun börjar 6 minuter in i programmet. Han uttalar sig föraktfullt om de som påstår sig veta hur det gick till utan att ha fakta att komma med. Han diskuterar och avvisar även påståendet att Patriot-systemet skulle ha blivit allvarligt skadat.

Thomas C. Theiner intervjuad i TVP

Låt oss övergå till en prorysk förståsigpåare, *Emil Cosman*.⁴ Cosman sprider prorysk propaganda. Han är en ”vatnik”.⁵

³ Inslaget fanns på följande adress: <https://www.youtube.com/watch?v=1IDWhSHgS-U>, men är tyvärr inte längre tillgängligt. Däremot finns en del andra inslag där Theiner diskuterar Patriot och Kinzjal, se [Thomas C. Theiner](#). Där finns också en länk till TVP-intervjun, men den fungerar heller inte.

⁴ Se [Kinzhal Missile Destroyed Five Patriot Launchers in Kiev. Russian MoD reports](#).

⁵ 6/6 2023 återgav han t ex följande ryska uppgifter på ukrainska förluster i södra Donetsk-sektorn: 1500 soldater, 28 stridsvagnar, 8 av dem tyska Leopard, och 109 andra pansarfordon – uppgifter som är grovt överdrivna. Samma dag återgav han ryktet att den ukrainske underrättelsechefen Kyrylo Budanov var försvunnen, men redan den 10/6 kom han med ett videouttalande, så den uppgiften var också falsk. I februari 1924 tilldelades han utmärkelsen ”Ukrainas hjälte” och han är fortfarande verksam (10/12 -24)

Desinformatören Emil Cosman i aktion

Ett trick som Cosman ibland tillgriper är att låtsas vara objektiv ("båda ljuger") och väga olika uppgifter mot varandra. Det gör han också denna gång, men till slut landar han i att ryssarnas version är trovärdigare. Vi får t o m siffror på det hela: Patriot har bara c:a 5% chans att träffa en Kinzjal-missil, medan en sådan har 95% chans att träffa ett Patriotbatteri. Fan tro't (Cosman har inga som helst fakta som underbygger dessa påståenden, han bara påstår att så är fallet).

I likhet med andra proryska bloggare lägger Cosman stor vikt vid följande:

- I) Kinzjal omges av "plasma" som gör den osynlig för radar
- II) Kinzjal färdas med 10 Mach, medan Patriot bara når c:a 4 Mach

Båda påståendena är *delvis* korrekta. Men med följande invändningar:

I) betyder inte att missilen är *omöjlig* att radarspåra, bara att det är svårare (plasman består av laddade partiklar som bildas när luften upphettas pga luftmotståndet vid hög fart).

II) det är bara *maxhastigheten* som är 10 Mach (=10 ggr ljudhastigheten). Och den farten har inte missilen när den dyker ned mot sitt mål.

En Kinzjal-missil färdas i *ballistisk bana*, vilket betyder att den får fart och riktning under avfyrningsfasen (så länge som raketmotorn verkar). Därefter följer den en kastbana på hög höjd. När den närmar sig målet dyker den ned i atmosfären och hastigheten sjunker avsevärt när den närmar sig målet.⁶

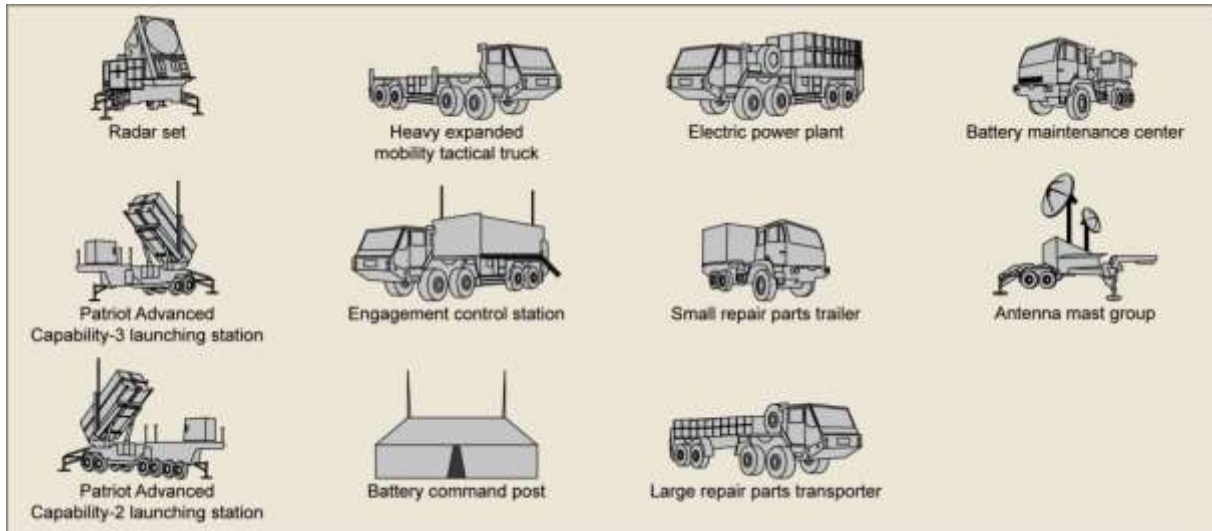
Ju lägre fart, desto lättare är den att stoppa. Men farten är inte avgörande, för det handlar inte om att hinna ikapp, utan om att *möta* eller *genskjuta*, vilket är ganska enkelt när en missil färdas i ballistisk bana. För ballistiska robotar överhuvudtaget och Kinzjal i synnerhet, gäller att de kan göra smärre kurskorrigeringar när den närmar sig målet, men kan inte ändra färdriktning (i motsats till kryssningsrobotar som drivs av en jetmotor). Kinzjal är dessutom en ganska primitiv ballistisk robot – den är egentligen bara en modifierad Iskander, men som avfyras från flygplan i stället för från marken.

⁶ Om du vill veta mer om vad som utmärker en ballistisk robot, se https://sv.wikipedia.org/wiki/Ballistisk_robot

Ytterligare en faktor som underlättade nedskjutningen är att Kinzjal-missilerna var riktade mot Patriot-batteriet. Det betyder att Patriot-missilerna behövde färdas en förhållandevis kort sträcka för att genskjuta/möta Kinzjal-missilerna. Om dessa varit på väg mot ett mål på stort avstånd, då hade det varit mycket svårare.

Dessa aspekter ignorerar beserwissrarna. Och inte nog med det, de vet uppenbarligen heller inte hur ett Patriot-batteri är uppbyggt. Det består nämligen av många separata delar (bl a flera avskjutningsramper), vanligtvis utspridda på stort område, vilket försvårar bekämpning. Känsligast är elledningsradarn (batteriet blir blint utan radar), medan systemet med fungerande radar fortfarande fungerar så länge som inte alla ramper förstörts.⁷

Sammantaget betyder detta att mycket litet talar för att de ryska anspråken är korrekta.

Ovan komponenter i ett Patriot-system

Ovanstående synar ett exempel på hur man från rysk sida försökt lura i omvärlden att deras ”hypersoniska” missiler är ostoppbara, vilket inte är sant. Och sedan dess har en mängd sådana vapen tillgripits och de flesta som riktats mot områden skyddade av Patriot-batterier har också oskadliggjorts. Ryssarna och deras papegojor har heller inte framfört fler anspråk på framgångar i försöken att slå ut Patriot.

Lästips

Catherine Samary om kriget i Ukraina:

[Kommentarer till det “Feministiska manifestet mot kriget”](#) (mars 2022)

[Ukrainas vänster uppbyggnad på flera områden](#) (okt. 2022)

[Mot Rysslands angreppskrig, och om behovet av en vänster utan koloniala skygglappar](#) (jan. 2023)

[Argument för ett ”vänsterprogram” mot kriget i Ukraina](#) (mars 2024)

⁷ För fakta om Patriot, se https://en.wikipedia.org/wiki/MIM-104_Patriot